

Omsorgsförvaltningen, Planeringsenheten
Medicinskt ansvariga sjuksköterskor, MAS,
Katarzyna Wisniewska
044-13 68 03
Katarzyna.wisniewska@kristianstad.se
2020-06-18

Injektion av antibiotika i den kommunala hemsjukvården

Bakgrund

Vi står inför en utveckling där vi kommer att vårda äldre med Covid-19 infektion på våra äldreboenden. Det blir en utmaning att ge god symtomlindring och bästa möjliga palliativa vård. Med anledning av Socialstyrelsens råd om palliativ vård vid covid-19 har det nu uppdaterats sortiment av läkemedel som ska finnas i kommunalt läkemedelsförråd. Antibiotika kan bli aktuellt för att ge kurativ behandling till patienter med bakteriell pneumoni, exacerbation av KOL och liknande och kan minska behovet av sjukhusvård.

Denna hantering minskar smittorisk och skonar de äldre mot miljöombyte och kan därmed bidra till att påskynda tillfrisknande. Ofta räcker det med en kort intensiv behandling för att undvika sjukhusvistelse.

Förutsättningar och krav

1. Läkare i primärvården/mobilt vårdteam har kontaktats och efter hembesök ordinerat behandling med antibiotika.
2. Insatsen kan utföras efter att den tjänstgörande ssk tillsammans med läkare har utfört riskbedömning om insatsen kan utföras på ett patientsäkert sätt (t.ex. utifrån patientens allmänna tillstånd, adekvat vård nivå mm.). Riskbedömningen ska dokumenteras i bådas journalsystem.
3. Läkemedel finns i basförrådet. De antibiotika som kan vara aktuella för behandling i den kommunala hemsjukvården finns förtecknade i [Regional riktlinje angående förändring i sortimentet kommunalt läkemedelsförråd med anledning av Covid-19](#)
4. Det är fördel om den första dosen administreras i samband med läkarbesök.
5. Läkare i primärvården har det medicinska ansvaret (gäller både ordination och uppföljning).
6. Sjuksköterska ska vara på plats under administreringstillfälle och t.o.m 15 minuter efter avslutad administrering.

7. Det ska finns beredskap för anafylaxi.
8. Varken iordningsställande/transport eller administrering av antibiotika är delegeringsbara uppgifter.

Iordningsställande och märkning av läkemedel

I samband med iordningsställande av antibiotika inför administrering följ alltid basala hygienrutiner. Du kan se rutinen i sin helhet [här](#).

- Hantera material så att det bibehåller sin renhetsgrad från förvaring till användande.
- Arbeta alltid aseptiskt, det vill säga bevara det rena rent.
- Håll god handhygien.
- Som huddesinfektion rekommenderas klorhexidinsprit 5mg/ml.
- I samband med iordningsställande av ordination ska sjuksköterska utföra kontroller i enlighet med HSLF-FS 2017:37 eller enligt lokal rutin.
- Den iordningsställda dosen ska märkas enligt rutiner för läkemedelshantering i fall det iordningställda läkemedlet inte omedelbart administreras till patient (för info om märkning se HSLF-FS 2017:37 eller lokal rutin).
- Använd slutet system vid iordningsställande.

Läkemedelsrum

- Tvättstall med tillhörande utrustning ska finnas i anslutning till utrymme där läkemedel iordningställs.
- Arbetsytan ska desinfekteras före beredning.
- Arbetsytan bör planeras så att orent/rent är åtskilda.

Vid iordningsställande i hemmet

- Vid iordningställande i hemmet ska en ren arbetsyta kunna skapas. Annars tillåter inte arbetsmiljöverket insatsen. Basala hygienregler gäller som alltid. Ett plastat underlägg kan vara alternativ att lägga på bordsyta/köksbänk. Vid användning av rostfri bricka ska denna desinficeras med ytdesinfektionsmedel med tensider. Tillgång till vatten för handtvätt behövs. Avfallspåse måste vara tillgänglig.

Läkemedelsnära produkter

Läkemedelsnära produkter som kan behövas för iordningsställande av antibiotika

- 5 ml och 10 ml sprutor,
- PVK 0,9 mm (blå) anses vara tillräcklig för flödet,
- Kork till PVK
- Trevägskran med svans ca 10 cm
- Slutet system t.ex. Tevadaptor
- Sterilt vatten
- Natrium klorid

Läkemedelsnäraprodukter enligt ovan beställs till förrådet i samarbete med samverkande vårdcentral i kommunen enligt rutin från läkemedelsrådet.

Förvaring och transporter av iordningsställd dos av antibiotika

- Antibiotika som är aktuella för ordination ska finnas i basförråd i den mängd som är överenskommet med MAS.
- Transportera till patienten det iordningsställda läkemedel i ett slutet system.
- Lägg antibiotika i det slutna systemet tillsammans med natriumklorid i en rondskål av papp som transporteras i en påse hem till patienten.
- Det är samma sjuksköterska som har iordningsställd dosen som ska transportera och administrera läkemedlet.

Blandbarhet och administrering

För hänvisning angående blandbarhet av antibiotika se FASS. Du kan även hitta anvisning under *Beredning* i [Regionala riktlinjer angående utökat sortiment för kommunala läkemedelsbasförråd i Region Skåne](#)

- Ta med engångsunderlägg till patienten.
- Duka upp hos patienten och ge injektionen enligt ordination.
- Iordningsställd dos administreras i direkt anslutning till besöket hos patienten.
- Följ FASS för detaljer kring hållbarhet.
- Inför administrering ska sjuksköterska utföra kontroller i enlighet med HSLF-FS 2017:37 eller enligt lokal rutin.

Infarter

Följ vårdhandboken

<http://www.vardhandboken.se/Texter/Perifer-venkateter/Oversikt/>

Skyddsutrustning i samband med iordningställande och administrering

I samband med iordningsställande av antibiotika i slutet system ska det användas handskar och skyddsförkläde. Skyddsutrustning kasseras i en avfallspåsen direkt efter att antibiotikan har iordningställts. Påsen kasseras som vanligt hushållsavfall. Vid administrering av antibiotika används den skyddsutrustning som är avsett för patientnära arbete. Tänk på att säkerställa tillgång till ögonduch i samband med både iordningställande och administrering av antibiotika.

Omhändertagande av avfall

Använt material såsom ampull, spruta, kopplingsystem med mera läggs i en plastpåse som försluts direkt. Lagg påsen i ytterligare en påse innan du lämnar lägenheten. Ta med avfallet till hemsjukvården och lägg avfallet i behållaren avsedd för riskavfall. Det är bra att ha med sig en portabel behållare för riskavfall för kassering av t.ex. pvk nålar.

Dokumentation

Ordination och administrering av antibiotika dokumenteras i verksamhetssystemet enligt gällande rutin.

Beredskap för anafylaxi

I samband med injektion av antibiotika i hemmet ska ssk ha med sig en anafylaxilåda. I lådan ska det finnas följande läkemedel:

1. Emerade injektionsvätska, 300 mikrogram, 2 st.
2. T. Desloratadin 5 mg, en förpackning a´30 st (minst 10 st kvar i förpackningen).
3. T. Betapred 0,5, en förpackning a´100 st (minst 36 st kvar i förpackningen)

Mer information angående användning av dessa läkemedel hittar du [under rutiner för anafylaxi](#)

Hantering av anafylaxilåda

1. Lägg anafylaxilådan i dubbla plastpåsar och ta med hem till patienten. Ha nära till hands, men inte i direkt anslutning till patienten för att undvika kontaminering.
2. Ta av yttersta plastpåsen från anafylaxilådan och släng innan du lämnar lägenheten.
3. Rengör anafylaxilådan innan återlämning till hemsjukvården. Rengöring ska ske med ytdesinfektion. Observera att lådan måste vara av ett sådant material som .

OBS! samtliga läkemedel finns i basförrådet och kan administreras enligt generella direktiv.

4. Läkemedel ska användas enligt rutinen för anafylaxi som du hittar [här](#).
5. Rutinen ska finnas utskrivna och placerad i anafylaxilådan.
6. Efter varje användningstillfälle ska den som använd lådan kontrollera att:
  - samtliga läkemedel finns i anafylaxilådan,
  - läkemedels bäst före datum inte gått ut,
  - den utskrivna rutinen är aktuell.
  - åtgärda eventuella brister,
  - signera den genomförda kontrollen på listan (se bilaga 1). Listan förvaras också i anafylaxilådan.
  - Ifylld lista förvaras i en särskild pärm i basförrådet.

